

Rezumate

Corneliu-Liviu Popescu, Legalitatea internațională a Cartei Consiliul Păcii

Rezumat: Consiliul Păcii este o organizație internațională cu vocație universală, în domeniul păcii. Tratatul său constitutiv, Carta Consiliului Păcii, respectă atât normele de *jus cogens*, cât și Carta Organizației Națiunilor Unite, întrucât dispozițiile sale nu împiedică Statele Membre să-și execute obligațiile prevăzute de Carta Organizației Națiunilor Unite și de rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite. În ciuda depășirii atribuțiilor, rolului și statutului juridic prevăzute de Rezoluția 2803 (2025) a Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite pentru Consiliul Păcii ca administrație de tranziție dotată cu capacitate juridică internațională și însărcinată cu orientarea reconstrucției Fâșiei Gaza și cu coordonarea finanțării acesteia și în ciuda absenței oricărei referințe în Carta Consiliului Păcii la rolul și atribuțiile acestei organizații internaționale în Fâșia Gaza, Carta Consiliului Păcii nu este contrară acestei rezoluții, întrucât ea permite Consiliului Păcii să execute obligațiile fixate prin rezoluție prin crearea de organe subsidiare și de instituții dotate cu capacitate juridică pentru a acționa în domeniile stabilite de rezoluție.

Cuvinte-cheie: Consiliul Păcii, Carta Consiliului Păcii, Legalitate internațională, *Jus cogens*, Carta Organizației Națiunilor Unite, Rezoluție a Consiliului de Securitate

Corneliu-Liviu Popescu, La légalité internationale de la Charte du Conseil de Paix

Résumé: Le Conseil de Paix est une organisation internationale à vocation universelle, dans le domaine de la paix. Son traité constitutif, la Charte du Conseil de Paix, respecte à la fois les normes de *jus cogens* et la Charte des Nations Unies, car ses dispositions n'empêchent pas les États Membres à exécuter leurs obligations prévues par la Charte des Nations Unies et par les résolutions du Conseil de sécurité des Nations Unies. Malgré le dépassement des attributions, du rôle et du statut juridique prévus par la Résolution 2803 (2025) du Conseil de sécurité de l'Organisation des Nations Unies pour le Conseil de Paix en tant qu'administration transitoire dotée de la personnalité juridique internationale et chargée de guider la reconstruction de Gaza et d'en coordonner le financement

et malgré l'absence de toute référence dans la Charte du Conseil de Paix au rôle et aux attributions de cette organisation internationale dans la bande de Gaza, la Charte du Conseil de Paix n'est pas contraire à cette résolution, car elle permet au Conseil de Paix d'exécuter les obligations fixées par la résolution par la création d'organes subsidiaires et d'institutions dotées de personnalité juridique pour agir dans les domaines fixés par la résolution.

Mots clés: Conseil de Paix. Charte du Conseil de Paix. Légalité internationale. *Jus cogens*. Charte des Nations Unies. Résolution du Conseil de sécurité.

Aurora Ciucă, Exilul ca excludere legală: de la sancțiunile penale romane la dreptul contemporan al refugiaților

Rezumat: Articolul explorează evoluția juridică și simbolică a exilului de la formularea sa clasică în dreptul roman până la manifestările sale contemporane în dreptul internațional. În antichitatea romană, exilul funcționa atât ca sancțiune penală, cât și ca substitut pentru pedeapsa capitală, implicând ruperea legăturilor civice și sociale prin instituții precum *interdictio aquae et ignis*, *deportatio* și *relegatio*. Aceste sancțiuni au implicat diferite grade de pierdere a cetățeniei, a statutului civil și a apartenenței la comunitate, reflectând înțelegerea romană a criminalității ca o perturbare atât a ordinii civice, cât și a celei religioase. Studiul examinează apoi modul în care logica antică a excluziunii re apare în formele moderne de strămutare, inclusiv exilul, migrația forțată, azilul și mișcările de refugiați. Deși terminologia s-a schimbat, experiența de bază rămâne comparabilă: ruptura de patrie, pierderea identității și a apartenenței politice și relocarea în medii juridice și sociale nefamiliare. Bazându-se pe exemple variind de la exilul lui Ovidiu la reflecțiile filosofice ale Hannei Arendt, articolul evidențiază transformarea exilului dintr-o instituție penală într-un fenomen socio-juridic mai amplu, asociat cu persecuția, războiul și dificultățile economice.

În cele din urmă, lucrarea abordează regimul internațional contemporan al refugiaților, modelat de Convenția de la Geneva din 1951, Protocolul din 1967 și mandatul în evoluție al UNHCR. Ea pune întrebarea dacă exilul în sine ar trebui înțeles ca o încălcare a drepturilor omului și explorează argumentele doctrinare emergente care susțin recunoașterea dreptului la întoarcere și la despăgubire pentru persoanele strămutate. Prin corelarea conceptelor juridice antice cu cadrele actuale privind migrația și azilul, articolul propune o reflecție mai profundă asupra relației dintre cetățenie, apartenența politică și protecția persoanelor forțate să își părăsească patria.

Cuvinte-cheie: dreptul roman, exil, *interdictio aquae et ignis*, deportare, *relegatio*, migrație forțată, refugiați, legea azilului, regimul internațional al refugiaților, drepturile omului

Dezideriu Gergely, Dinamica „infracțiunilor de ură” în ecosistemul discriminării și a factorilor care influențează investigarea actelor induse prin stigmatizarea sferei intime și a statutului identitar în logica jurisprudenței CEDO și a perspectivelor academice. Set de date nr. 2b: „încălcare”

Rezumat: Prezentul studiu dezvoltă cadrul metodologic anterior axat pe dinamica „infracțiunilor de ură” în ecosistemul discriminării, prin examinarea unui prim segment din Setul de date nr. 2b, ce cuprinde hotărâri în care Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat încălcarea art. 14 din Convenție. Dacă cercetarea precedentă (Setul 2a) a evaluat criteriile de origine rasială, etnică și religioasă, această etapă se concentrează asupra unei categorii de 23 de cauze referitoare la acte motivate de orientarea sexuală reală, percepută sau atribuită prin asociere, asigurând astfel o coerență analitică și facilitând comparabilitatea rezultatelor. Analiza jurisprudenței (2004–2026) testează modul în care cele patru impedimente majore, inflația probatorie, decuplarea faptelor de motiv, validarea formală a investigațiilor și formularea de explicații alternative (neutre), se manifestă în legătură cu invalidarea răspunsurilor instituționale ale organelor de urmărire penală și instanțelor naționale în contextul homofobiei. Deopotrivă, evaluarea cazuisticii evidențiază o relație de convergență cu rapoartele organismelor europene de monitorizare, confirmând persistența pasivității instituționale, sub-raportarea faptelor și încrederea scăzută a victimelor în sistemul judiciar. Rezultatele confirmă o continuitate funcțională cu studiul anterior și relevă că ‘penalizarea’ disfuncțiilor de anchetă se realizează predominant pe latura procedurală a art. 14, ca instrument de sancționare a omisiunii autorităților de a investiga raportul de cauzalitate cu motivul discriminatoriu. În mod corelativ, reținerea încălcării sub aspect substanțial își păstrează caracterul excepțional, fiind condiționată de întrunirea simultană a unui cumul de indicii unde elementul discriminatoriu devine inseparabil de gravitatea tratamentelor stigmatizante.

Cuvinte-cheie: infracțiuni de ură, discriminare, motivație homofobă, orientare sexuală, inflație probatorie, obligația de investigare, Curtea Europeană a Drepturilor Omului.

Imre Vörös, Evoluția constituțională a Ungariei în ultimii 25 de ani

Rezumat: Autorul oferă o privire de ansamblu asupra Constituției democratice a Ungariei din 1989, după ce a schițat evoluția sa istorică. Această Constituție îndeplinea în toate privințele cerințele democrației, constituționale, ale drepturilor omului și economiei de piață. Tocmai cu această Constituție Republica Ungaria a devenit membră a Uniunii Europene. Prima Curte Constituțională a Ungariei – după ce a fost aleasă în mod liber de Parlamentul ungar în 1990 – a stabilit o practică comună recunoscută la nivel internațional prin interpretarea Constituției

în cursul aplicării acesteia. Inexactitățile ar fi putut fi remediate prin amendamente constituționale. În schimb, în 2011 a fost promulgată o nouă așa-numită Lege fundamentală cu voturile unui singur partid, partidul de guvernământ Fidesz. Deși această nouă Lege fundamentală a corectat numeroase defecte și lacune, ea a transformat în același timp radical sistemul de drept public, îndepărtându-se, de fapt, de principiile statului de drept, democrației și separării puterilor. Legiuitorul a parat criticile interne (Curtea Constituțională, literatura juridică) și internaționale (Consiliul Europei, Uniunea Europeană) prin introducerea în serie în Legea fundamentală a numeroase reglementări judiciare care fuseseră anterior anulate de Curtea Constituțională. În consecință, această leziune și acest abuz al constituționalismului maghiar nu se dovedesc a fi o problemă singulară, ci una sistemică, care afectează întregul domeniu al dreptului public maghiar.

Cuvinte-cheie: Constituția Ungariei, Curtea Constituțională a Ungariei, Lege fundamentală, drept public, statul de drept, democrație, separarea puterilor, Fidesz, Uniunea Europeană, Consiliul Europei

Béla Szombati, Scrisoare din Budapesta

Rezumat: După ce descrie declinul Ungariei în comparație cu majoritatea celorlalte țări din Europa Centrală și de Est membre ale Uniunii Europene, eseuul pune în evidență un domeniu care a crescut exponențial pe parcursul a 16 ani de administrație Orbán: corupția, marca sa distinctivă. Întrucât Fidesz a abuzat de majoritatea de două treimi din Parlament pentru a modifica de mai multe ori Constituția Ungariei, majoritatea de două treimi obținută de partidul Tisza la alegerile de la 12 aprilie 2026 se dovedește indispensabilă pentru demontarea sistemului iliberal al lui Orbán și restabilirea democrației. Declinul intern al Ungariei a mers mână în mână cu izolarea sa internațională. În acest context, cel mai important obiectiv de politică externă al guvernului Tisza, condus de Péter Magyar, nu poate fi altul decât obținerea sprijinului politic și financiar internațional. În primele două luni, noul guvern a creat o cantitate semnificativă de bunăvoință, inclusiv prin anunțarea unei relansări a cooperării regionale. Rămân încă semne de întrebare cu privire la relațiile pragmatice și cooperarea energetică cu Rusia, în opoziție cu sprijinul acordat Ucrainei, imperativ moral și interes fundamental al Ungariei, la navigarea printre zigzagurile politicii trumpiste, la contribuția Ungariei la construcția europeană și la maximizarea beneficiilor cooperării cu UE,

Cuvinte-cheie: alegerile de la 12 aprilie 2026, Viktor Orbán, Péter Magyar, sistem iliberal, Fidesz, Tisza, corupția, politică externă, cooperare regională, Uniunea Europeană

Salat Levente, Sunt un adept al transilvanismului

Rezumat: Eseul susține că viitorul comunității maghiare din Transilvania a devenit incert mai mult datorită implicării statului maghiar, decât din motive care țin de regimul minorităților naționale din România. Paradoxal, deși situația minorității maghiare este politic, juridic, instituțional și economic cea mai favorabilă din ultimii 100 de ani, comunitatea pare astăzi mai dezrădăcinată decât în orice alt moment al perioadei post-Trianon. O responsabilitate majoră revine UDMR, care a continuat să se adreseze propriului electorat cu promisiunea electorală a dobândirii autonomiei, deși nerealizabilă. Fixația pe tema autonomiei a creat o nișă discursivă exploatată abil de Fidesz. Rețelele de loialitate construite de Viktor Orbán prin intermediul ajutoarelor financiare și prin preluarea controlului asupra mass media de limba maghiară din Transilvania au strâns din ce în ce mai mult legăturile dintre membrii minorității maghiare și statul ungar. În același timp, s-au adâncit faliile dintre comunitatea maghiară și societatea majoritară, respectiv instituțiile statului român. Ca urmare, maghiarii din Transilvania, în marea lor majoritate, se văd trădați prin rezultatul alegerilor din 12 aprilie. Pentru a răspunde acestei situații, eseul propune două soluții. Prima ar fi curățarea și sistematizarea cadrului juridic existent prin adoptarea unei legi-cadru care să reunifice drepturile minoritare dispersate în sute de acte normative. A doua, recunoașterea oficială a faptului că actualul sistem instituțional produce, în ansamblu, efecte care sunt comparabile cu o veritabilă autonomie culturală și/sau funcțională a minorității maghiare din România.

Cuvinte-cheie: comunitatea maghiară din Transilvania, Fidesz, Viktor Orbán, cadru juridic, lege-cadru, rețele de loialitate, dezrădăcinare, autonomie culturală, alegerile din 12 aprilie

Markó Béla, Lecții transilvane

Rezumat: În eseu, președintele UDMR timp de 16 ani, amintește că în timpul mandatului său, formațiunea reprezentativă a maghiarilor din România nu a vrut să intre într-o alianță cu un partid sau altul din Ungaria. UDMR avea relații, cât mai strânse, cu toate forțele politice, cu excepția extremiștilor. Principalele obiective ale Bucureștiului și ale Budapestei coincideau oricum: aderarea la NATO și la Uniunea Europeană. În ultimii șaisprezece ani însă, politica maghiară din Transilvania cedase, vrând-nevrând, intoleranței Fidesz. Procesul a început cu congresul UDMR din Oradea din 2011. Cea mai rea consecință a acestei situații a fost faptul că, într-un deceniu și jumătate, în rândul ardelenilor s-a dezvoltat o concepție greșită, că viața lor nu depinde de ceea ce fac sau nu fac politicienii lor în București, ci doar de Ungaria. Urmând această evoluție, națiunea maghiară ar putea pierde și transilvanismul. Or, transilvanismul, care este tradiția toleranței și conviețuirii, reprezintă o valoare în ciuda gravelor

conflicte istorice. Cei un milion de maghiari din Transilvania au de perceput că un viitor comun va fi posibil pentru noi doar dacă România și Ungaria merg în aceeași direcție.

Cuvinte-cheie: comunitatea maghiară, transilvanism, Fidesz, UDMR, aderarea la NATO, aderarea la Uniunea Europeană, toleranță, conviețuire

Gabriel Andreescu, Responsabilitatea susținătorilor politicii Fidesz. Cazul majorității maghiarilor transilvăneni

Rezumat: Sintetizând datele participării maghiarilor transilvăneni deveniți cetățeni ai Ungariei la alegerile parlamentare din anii 2022 și 2026, eseul probează că maghiarii din România arată o simpatie pentru „vechiul regim ungar” de proporții covârșitoare. Prin votul lor, maghiarii din România s-au solidarizat, majoritar, cu politica anti-democratică și coruptă a guvernului Fidesz. Dintre reproșurile care se pot aduce regimului Viktor Orbán și maghiarilor transilvăneni asociați lui, eseul consideră drept cea mai de condamnat, susținerea regimului criminal al lui Putin și, în oglindă, cea violent ostilă față de Ucraina. O astfel de politică este paradoxală întrucât ea trădează în totalitate interesele populației maghiare dinăuntrul și din afara granițelor Ungariei. Lipsa de solidarizare a majorității maghiarilor cu „aproapele ucrainean” supus agresiunii, prim imperativ moral, este expresia unei obnubilări morale colective pentru care o explicație sugerată ar fi „cultura negării și discriminării” elaborată în jurul „traumei Trianonului”. Eseul invocă două texte fundamentale care i-ar ajuta pe maghiari la analiza insensibilității lor colective față de crimele cărora le sunt victime ucrainenii: lucrarea lui Karl Jaspers despre culpa germană, o alta, a lui Istvan Bibó, „Problema evreiască în Ungaria – după 1944”.

Cuvinte-cheie: alegerile parlamentare din Ungaria, Ucraina, Federația Rusă, Trianon, maghiarii transilvăneni, Fidesz, Viktor Orbán, Karl Jaspers, Istvan Bibó